

**Kommunstyrelsens
samhällsbyggnadsutskott**

§37

Dnr KS 2021-383

Remissvar på betänkandet av utredningen om översyn av strandskyddet, SOU 2020:78

Beslut

Utgår som beslutsärende och föredras som informationsärende.

Sammanfattning av ärendet

Hanna Leife (hållbarhetsstrateg), föredrar om *Remissvar på betänkandet av utredningen om översyn av strandskyddet, SOU 2020:78*:

- Strandskyddets syften
- Lagstiftningens syfte
- Utredningens förslag
- Ställningstagande/Farhågor

Samt redogör för följande sammanfattning av remissvaret:

Miljödepartementet vid Regeringskansliet har remitterat rubricerat ärende till Norrtälje kommun.

Utredningen om översyn av strandskyddet genomförs som en konsekvens av punkt 23 i den sakpolitiska överenskommelsen januariavtalet med syftet att göra det möjligt att leva och bo på landsbygden.

Norrtälje kommun fokuserar i remissvaret på fyra sakfrågor i utredningen som vi bedömer kan komma att ha störst påverkan på våra invånares möjligheter att leva och verka i tätorter, på landsbygden och i skärgården i vår kommun:

1. Ta bort förslaget om extensiv tolkning av 7 kap 18 c § sista stycket Miljöbalken.
2. Höja gränsen för de mindre vattendrag för vilka undantag från strandskyddet föreslås.
3. Att lättnaderna som föreslås för landsbygdsområden även ska kunna tillämpas på landsbygd och skärgård i utkanten av Stockholms län.
4. Göra skillnad på tillståndsgivning i redan exploaterad och oexploaterad mark.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande avseende remissvar strandskyddsutredningen
Bilaga 1. Remissvar strandskyddsutredningen

Kommunstyrelsekontoret

Handläggare: Hanna Leife
Titel: Hållbarhetsstrateg
E-post: hanna.leife@norrtalje.se

Till: Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott

Remissvar på *betänkandet av utredningen om översyn av strandskyddet, SOU 2020:78*

”Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd”

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott föreslår:
Kommunstyrelsen antar remissvaret som sitt eget och beslutar att översända det till Miljödepartementet.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Miljödepartementet vid Regeringskansliet har remitterat rubricerat ärende till Norrtälje kommun.

Utredningen om översyn av strandskyddet genomförs som en konsekvens av punkt 23 i den sakpolitiska överenskommelsen januariavtalet med syftet att göra det möjligt att leva och bo på landsbygden.

Norrtälje kommun fokuserar i remissvaret på fyra sakfrågor i utredningen som vi bedömer kan komma att ha störst påverkan på våra invånares möjligheter att leva och verka i tätorter, på landsbygden och i skärgården i vår kommun:

- 1) Ta bort förslaget om extensiv tolkning av 7 kap 18 c § sista stycket Miljöbalken.
- 2) Höja gränsen för de mindre vattendrag för vilka undantag från strandskyddet föreslås.
- 3) Att lättnaderna som föreslås för landsbygdsområden även ska kunna tillämpas på landsbygd och skärgård i utkanten av Stockholms län.
- 4) Göra skillnad på tillståndsgivning i redan exploaterad och oexploaterad mark.

Ärendet

Beskrivning

I den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna, kallad januariavtalet, och under rubriken ”Hela landet ska växa” tas i punkt 23: ”Gör det möjligt att leva och bo på landsbygden” upp att det ska vara betydligt enklare att bygga strandnära i landsbygdsområden och att strandskyddslagstiftningen behöver göras om i grunden genom en ökad differentiering som ska ta hänsyn till att tillgång till sjöar och stränder varierar i landet, liksom befolkningstäthet och exploateringstryck.

Utredaren skulle bland annat:

- identifiera förhållanden utifrån vilka strandskyddsreglerna kan differentieras med hänsyn till att tillgången till sjöar och stränder varierar i landet, liksom befolkningstäthet och

exploateringsstryck samt förutsättningar för djur- och växtliv och ange hur dessa förhållanden kan mätas och sättas i relation till varandra

- föreslå åtgärder som ökar lokalt inflytande
- föreslå de författningsändringar som krävs i dagens strandskyddsregler för att den variation av skyddsbehov som finns i landet ska få genomslag i strandskyddsreglerna utifrån de skäl som anges inledningsvis
- utvärdera den nuvarande strandskyddslagstiftningen med avseende på hur ändamålsenlig, effektiv och legitim dess tillämpning är i olika delar av Sverige
- vid behov föreslå ytterligare åtgärder för att uppnå syftena med reformen enligt ovan, samt säkerställa ett differentierat, effektivt, ändamålsenligt och legitimt strandskydd
- beakta möjligheten till regelförenklingar.

Utredningen om översyn av strandskyddet har lämnat över sitt betänkande med förslag om författningsändringar till regeringen. Miljödepartementet har remitterat betänkandet av utredningen till bland annat Norrtälje kommun med möjligheten att inkomma med synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet.

Lagkrav

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. För andra remissinstanser, såsom en kommun, innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter. Det föreligger alltså inget lagkrav att svara på rubricerad remiss.

Koppling till gällande styrdokument

Inte tillämpligt.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Inte tillämpligt.

Förvaltningens analys och slutsatser

Tjänstepersoner med expertis inom juridik, landsbygdsutveckling, fysisk planering, bygglov och miljö har tillsammans analyserat och berett ärendet med utgångspunkt i ställningstaganden från det politiska styret i kommunen.

Förvaltningen har valt att i remissvaret fokusera på fyra sakfrågor/förslag i utredningen som vi bedömer kan komma att ha stor påverkan på våra invånares möjligheter att leva och verka på landsbygd och i skärgård i vår kommun.

- 1) Förslaget om extensiv tolkning av 7 kap. 18 c § sista stycket Miljöbalken, om att de särskilda skälen ska "*tillämpas särskilt restriktivt*" bör inte genomföras, då förslaget riskerar att leda till subjektiva och godtyckliga tolkningar.
- 2) Föreslagna gränser för de mindre vattendrag vilka föreslås undantas från strandskyddet utökas från <2 m till <6 m. Detta har redan prövats i Stockholms län och möjliggör genomförandet av digitaliseringsuppdraget.
- 3) Att lättnaderna som föreslås för Landsbygdsområden även ska kunna tillämpas på landsbygd och i skärgård i utkanten av Stockholms län.
- 4) Att det bör råda skillnader i tillståndsgivningen vid nyexploatering av tidigare helt oexploaterad mark, och kompletterings- eller ändringsåtgärder i redan bebyggda områden, och att det därför finns anledning att införa den nu föreslagna bestämmelsen i 7 kap. 18§d punkten 1. om en- och tvåbostadshus och kompletteringsåtgärder även i anslutning till tätorter och småorter, när det saknas särskilda skyddsskäl.

Tidplaner

3 maj 2021 kan remissvaret behandlas av Kommunstyrelsen.

3 maj 2021 är sista svarsdag på remissen.

Förvaltningen har ansökt om förlängd svarstid med anledning av att vi fick utredningen tillskickad oss senare än andra remissinstanser och med hänsyn till datumet för Kommunstyrelsens sammanträde. Miljödepartementet ger oss inte anstånd mot bakgrund av att det i januariavtalet finns angivet en tidsplan för när denna JA-punkt ska vara genomförd. Miljödepartementet förtydligade i sitt svar till oss att ett yttrande som inkommit efter utsatt tidsgräns endast beaktas i mån av att tidsplanen för Regeringskansliets arbete medger det.

För att remissvaret ska kunna skickas till Miljödepartementet inom utsatt tid behöver denna punkt i protokollet justeras samma dag som sammanträdet sker.

Anette Madsen
Kommundirektör
Kommunstyrelsekontoret

Linda Börjesson
Planering- och strategichef
Kommunstyrelsekontoret

Bilagor

Bilaga 1. Remissvar på betänkandet av utredningen om översyn av strandskyddet, SOU 2020:78; "Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd"

Bilaga 2. Tillgängliga stränder ett mer differentierat strandskydd, SOU 2020:78

<https://www.regeringen.se/4903ba/contentassets/adfdfaa69e7e49799a2f19cfca6f3e1d/betankande-av-tillgangliga-strander---ett-mer-differentierat--strandskydd.pdf>

Beslut skickas till

Remissvaret skickas till Miljödepartementet per e-post senast den 3 maj 2021, på e-postadressen: m.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se Ange diarienummer M2020/02032 och "Norrtälje kommun" i ämnesraden på e-postmeddelandet. Svaret ska lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (till exempel pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

Remissvar på *betänkandet av utredningen om översyn av strandskyddet*, SOU 2020:78; "Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd"

Inledning

Miljödepartementet vid Regeringskansliet har remitterat rubricerat ärende till Norrtälje kommun.

Norrtälje kommunen har omfattande land- och vattenmiljöer som behöver skyddas, förvaltas och restaureras i syfte att säkra ekologiska, sociala och ekonomiska värden. Kommunfullmäktige har bl.a. beslutat om inriktningsmål att den biologiska mångfalden ska gynnas i hela kommunen och att allt arbete ska följa vattenförvaltningen.

Kommunfullmäktige har vidare beslutat att kommunen ska skapa och synliggöra hållbara villkor och förutsättningar för landsbygd och skärgård, genom ett särskilt antaget landsbygds- och skärgårdsprogram. En central utgångspunkt i Norrtälje kommuns översiktsplan är att vi är en attraktiv del av Stockholmsregionen och för att upprätthålla det ska kommunen planera för en långsiktig hållbar tillväxt och utveckling bland annat genom att hela kommunen ska ges möjligheter att växa. Översiktsplanen har ambitionen att Norrtälje ska ha Sveriges mest populära landsbygd med attraktiva och hållbara livsmiljöer. Genom landsbygds- och skärgårdsutvecklingsprogrammet fokuserar kommunen på landsbygdens och skärgårdens villkor, behov och potential. Att underlätta för bosättning, företagande, service och kommunikationer samt att främja besöksnäringen är särskilt viktigt för landsbygdens och skärgårdens utveckling.

Med utgångspunkten att strandskyddslagstiftningen ska ses över för att *Göra det möjligt att leva och bo på landsbygden*, är Norrtälje kommun positiva till flera av förslagen i utredningen. Vi kan dock inte fullt ut bedöma vad de föreslagna förändringarna, såsom t.ex. införandet av Landsbygdsområden, kommer att innebära, men vill särskilt trycka på att lättnaderna som föreslås för Landsbygdsområden även måste kunna tillämpas på landsbygd och i skärgård i utkanten av Stockholms län.

Vår övergripande synpunkt är att det framförallt är viktigt att det inte genomförs några förändringar av strandskyddet som försvårar för våra invånare att leva och bo på landsbygden och i skärgården i Norrtälje.

Synpunkter och kommentarer på författningsförslagen

Tillämpa restriktivt

Vi anser att den föreslagna ändringen i 7 kap. 18 c § sista stycket MB om att de särskilda skälen ska "*tillämpas särskilt restriktivt*" inte är tydlig och rättssäker. Vad som menas med restriktivt är inte klargjort. Förslaget riskerar att leda till en subjektiv och godtycklig bedömning med dåliga förutsättningar för likabehandling. Förslaget bör inte genomföras.

Undanta vattendrag <2 m och sjöar <1 ha

Enligt utredningens förslag till ny 7 kap. 13§ MB ska strandskyddet inte gälla mindre vattendrag. Idag visar Lantmäteriets hydrologiinformation och kartsikt inte annat än vattendrag <6 m, så att urskilja ännu mindre vattendrag skulle kräva omfattande inventeringar.

Att istället undanta vattendrag <6m underlättar digitalisering då dessa redan är särredovisade i digitala kartmaterial. Det skulle vara mer effektivt och transparent. Ett sådant undantag stämmer också väl

överens med det länsvisa undantag som idag råder i Stockholms län, vilket tidigare bedömts vara tillräckligt omfattande för att värna strandskyddets syften inom kommunen.

Underlätta byggande inom Landsbygdsområden

Utredningens förslag har som syfte att ge lättnader i strandskyddet där tillgången på obebyggd mark är stor och exploateringstrycket litet, medan skyddet ska skärpas där marken i större utsträckning redan är bebyggd. Norrtälje kommuns farhåga är att vi inte kommer att anses ha några landsbygdsområden trots att stora delar av kommunen består av landsbygd och skärgård. Det skulle riskera att leda till försämrade förutsättningar att leva, bo och verka på landsbygd och i skärgård om exploatering för bosättning, företagande och service inte ska kunna främjas.

Den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUF5 2050, är en strategisk plan med ett långsiktigt perspektiv som syftar till att hantera Stockholmsregionens långsiktiga utmaningar. I RUF5:en är 14 kärnöar för skärgårdens utveckling utpekade, varav tre stycken finns i Norrtälje. Kärnöar är större öar utan en fast förbindelse till fastlandet som bedöms ha förutsättningar för samhällsservice och infrastruktur, samt fungera som servicepunkter för omgivande öar, turism och friluftsliv. Kärnöarna har tillgång till ett varierat utbud av bostäder för permanentboende och säsongarbetare. Ny bebyggelse ska enligt RUF5:en i första hand lokaliseras i anslutning till befintliga byar och samhällen. Vi bedömer att de nu liggande lagförslagen försvårar för utvecklingen av kärnöar och i förlängningen minskar möjligheterna för våra invånare att permanent bosätta sig i skärgården.

Förslagen gällande möjligheterna till ett upphävt strandskydd t.ex. 30 m från strandlinjen ställer vi oss positiva till. Detta skulle ge mindre begränsningar på möjlig exploatering samtidigt som strandskyddets syften kan bibehållas. Vi anser att förslaget öppnar upp för att bedöma strandskyddets individuella syften på en plats istället för att bedöma utifrån statiska gränser, vilket vi ställer oss positiva till. Tillämpningen bör även kunna användas vid mindre vattendrag där strandskyddszonens syften kan bevaras trots en strandskyddszon <100 m. En förutsättning är förstås att områden i Norrtälje, där det finns intresse av att komplettera eller exploatera, bedöms vara landsbygdsområden.

Göra skillnad på redan exploaterad och oexploaterad mark

Föreslagna regler riskerar att leda till en stor utspridning av (satellit)bebyggelse på landsbygden, trots vår kommuns tydliga inriktning om att verka för en väl sammanhållen bebyggelse framförallt i anslutning till befintliga tätorter och småorter. Vi anser att denna fråga är av största vikt både ur ett ekologisk, socialt och ekonomiskt perspektiv. En sammanhållen bebyggelse underlättar inte bara för tillgången på social service, utan bygger också sociala nätverk mellan människor där trygghet, innovation och utveckling kan skapas. Förslagen kan som vi ser det leda till en resurskrävande bebyggelsestruktur långt ifrån stråk för kollektivtrafik. Det bidrar inte till att nå klimatmålen, utan försvårar tvärtom för människor att välja hållbara transporter.

Om spridd bebyggelse tillkommer i närheten av områden med höga naturvärden kan detta leda till negativ påverkan på omgivande naturområden t.ex. genom att ekologiska spridningsvägar kan försvagas, att känsliga arter störs eller genom att områden med höga rekreativvärden påverkas. Vi ser en risk med utredningens förslag, att exploateringen på landsbygden i tidigare obebyggda marker gynnas framför redan bebyggda områden.

Norrtälje kommun anser sammantaget att det bör råda skillnader i tillståndsgivningen vid nyexploatering av tidigare helt oexploaterad mark, och kompletterings- eller ändringsåtgärder i redan bebyggda områden. Mot bakgrund av ovanstående finns det anledning att införa den nu föreslagna bestämmelsen i 7 kap. 18§d punkten 1. om en- och tvåbostadshus och kompletteringsåtgärder även i anslutning till tätorter och småorter, när det saknas särskilda skyddsskäl.

NORRTÄLJE KOMMUN

Bino Drummond
Kommunstyrelsens ordförande

Anette Madsen
Kommundirektör